

Любінська Ольга
студентка групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Винник Тетяна
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Olha Liubinska
student of the group PFm-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Tetiana Vynnyk
PhD (Economics), Docent
Associate Professor of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВПЛИВ РЕЛОКАЦІЇ НА КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ПІДПРИЄМСТВА THE EFFECT OF RELOCATION ON THE COMPETITIVE ADVANTAGES OF THE ENTERPRISE

Повномасштабна війна принесла горе у родини українців та завдала масштабних збитків економіці країни. Щоб підтримати бізнес та зберегти виробничі потужності, які знаходилися на території бойових дій, Кабінет Міністрів України регламентував безоплатне перевезення майна вітчизняних установ та організацій [1]. За програмою релокації в більш безпечні регіони вже переміщено 761 підприємство, 80% з них вже відновили роботу на новому місці. У 2022 році більшість бізнесів перемістилися в межах України до Львівської (30% релокованих підприємств), Закарпатської (17%), Чернівецької (11%), Івано-Франківської (8%), Хмельницької (7%) та Тернопільської (7%) областей [2]. За кордон релокувалося 11% опитаних підприємств, а 17% відповіли, що перемістилися і в межах України, і за кордон, тобто діяльність відбувається на двох територіях [3].

Серед релокованих підприємств, які вже відновили свою діяльність на новому місці, найбільшу частку складають [2]:

- підприємства у сфері оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (40,24 % від загальної кількості релокованих підприємств);
- переробної промисловості (31,71 %);
- інформації та телекомунікацій (6,34 %);
- професійної, наукової та технічної діяльності (5,85%);
- будівництва (4,15%).

Аналізоване товариство з обмеженою відповідальністю «Торгівельний дім «Дельта» релокувалося із Запорізької області у Тернопільську та не лише відновило свої виробничі потужності, а й розширило карту дистрибуції.

Конкурентна перевага – це відносна категорія, для якої притаманна здатність адаптації до умов, що змінюються, певний рівень стійкості та ефективності, що в сукупності визначає можливість успішного функціонування підприємства в конкурентному середовищі [4, с. 27]. Кожне підприємство має визначити свої конкурентні переваги, для того, щоб потенційний споживач помітив продукцію та мав бажання її придбати.

Компанія «Торгівельний дім «Дельта»», яка є власником торгової марки «Гуляй поле» з 2015 року активно розвиває власний брендинг та має такі фактичні конкурентні переваги:

1. Співпрацює великими торгівельними мережами – АТБ-маркет, Novus, Сільпо, Рукавичка та інші.

2. Розробила власний фірмовий стиль пакування продукції, щоб привертати увагу покупців та залишатись впізнаваною.

3. Проходить усі сертифікації, для того, щоб відповідати усім стандартам якості. У 2018 році успішно пройдено сертифікацію виробництва продукції підприємства згідно з вимогами стандарту Halal (Халяль). До того ж компанія має сертифікат на систему управління безпечністю харчових продуктів ISO 22000:2018.

4. Компанія щорічно купує нове обладнання, що сприяє підвищенню ефективності виробництва та покращенню умов праці.

5. Регулярно оновлює та розширює асортимент продукції з метою збільшення частки на ринку та задовольняти усі потреби та вимоги споживачів.

6. При виготовленні своєї продукції використовують виключно натуральні продукти.

7. Компанія піклується про персонал та дбає про професійне зростання своїх співробітників, оскільки вважає, що саме працівники є рушійною силою успішного бізнесу.

Усе вище зазначене позитивно впливає на збільшення ефективності діяльності, навіть після релокації – протягом 2015-2022 років обсяг виробництва зріс з 1 000 тонн/рік до 14 000 тонн/рік, а виробнича потужність варильного устаткування збільшилася з 200 тонн/місяць до 2 000 тонн/місяць [5].

Таким чином, товариство з обмеженою відповідальністю «Торгівельний дім «Дельта» продовжує розвивати власний бренд, розширювати ринки збуту, нарощувати обсяги виробництва та потужності, незважаючи на вимушену релокацію у Тернопільську область.

Перелік використаних джерел:

1. Чуприна А. Релокація бізнесу: Державна підтримка та досвід компаній. 2022. URL: <https://eba.com.ua/olga-bojko-chasy-protystoyannya-vlady-ta-biznesu-zakinchyls/>

2. Релокація бізнесу: 760 підприємств вже переїхали, майже 600 – відновили роботу. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/10/25/693056/>

3. Релокація бізнесу: скільки компаній вже перемістили свій бізнес та куди. *Finance.ua*. 09.07.2022. URL: <https://news.finance.ua/ua/relokaciya-biznesu-skil-ky-kompaniy-vzhe-peremistyly-sviy-biznes-ta-kudy> (дата звернення: 20.03.2022)

4. Цюцюпа, С. В. Конкурентні переваги підприємства у ринковому середовищі: формування та забезпечення. Вчені записки Університету «КРОК». №57. 2020. С. 24–31.

5. Офіційний сайт компанії «Торгівельний дім «Дельта»». Фінансові показники діяльності. URL: <https://delta-food.ua/about-us/>

УДК 331.108.242

Наврот Пьотр

студент групи МЕНзмсв-11
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Кондрацька Лілія

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

Piotr Nawrot

Student of the group MENzmsv-11
West Ukrainian National University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Liliya Kondratska